

ΠΡΟΒΟΛΕΣ | ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΗΝΑΚΗ

Ο παραμελημένος αισθησιασμός του Λόρκα

Αποφάσισε να μάθει ισπανικά όταν ο Νίκος Γκάτσος της είχε διαβάσει Λόρκα στο πρωτότυπο. Η Αγαθή Δημητρούκα ικανοποίησε αυτό που χρειαζόμασταν δίχως να το ξέρουμε: τη μεγέθυνση ενός –ίσως παραγνωρισμένου ως τώρα– τμήματος του έργου του μεγάλου Ισπανού.

Η έκδοση υπό τον τίτλο «Χίλιες ερωτικές στιγμές στο έργο του Φεδερίκο Γκαρθία Λόρκα» (εκδ. Πατάκη) δεν είναι μόνον η ανθολογημένη ποίηση του σπουδαίου Ισπανού ούτε το –αναπόφευκτα ελκυστικό– ερωτικό στοιχείο. Είναι, κυρίως, η ωραία δουλειά της Αγαθής Δημητρούκα.

Μαζί με την παλλόμενη μετάφραση, τη συγκινητική εισαγωγή, τις διαφωτιστικές σημειώσεις και το χρονολόγιο του Λόρκα, οι «χίλιες στιγμές» συνοδεύονται από την παράλληλη ανάγνωση ενός ελληνικού ποιήματος, που εντάσσεται ως προμετωπίδα τους. Η υψηλού επιπέδου εισαγωγή φωτίζει εκ νέου σκιερές γωνιές όπως αυτή: «Ένα χαρακτηριστικό στοιχείο στο έργο του Λόρκα που συνήθως φιλτράρεται στις μεταφράσεις είναι ο αισθησιασμός. Καθαρός από οποιαδήποτε χυδαιότητα ή ποταπή λαγνεία και χωρίς την πρόθεση να προκαλέσει πουρι-

Ο Φεδερίκο Γκαρθία Λόρκα διά χειρός του στενού του φίλου Σαλβαδόρ Νταλί, το 1925 (λεπτ.).

τανικά ήθη, ο αισθησιασμός αυτός, κληρονομημένος από τους Αραβες ποιητές των βασιλείων της Κόρδοβας και της Γρανάδας του δέκατου, ενδέκατου, δωδέκατου αιώνα, περιφρουρεί το δικαίωμα της σάρκας να ποθεί και να ποθείται».

Ακριβώς με αυτήν την τελευταία φράση, ο Λόρκα απλώνεται ενώπιόν μας σε πλατύτερες και οπωσδήποτε βαθύτερες ποιητικές εκτάσεις. «Δεν χρειάζεται να εντυφλήσει κανείς στο έργο του Ισπανού ποιητή για να αντιληφθεί ότι έχει να κάνει με μια μεγαλοφυΐα. Μόνον ο κακόπιστος αναγνώστης θα το αμφισβητούσε»,

σημειώνει η Αγαθή Δημητρούκα.

Εχουμε κάνει και άλλοτε λόγο για τους «εργάτες της μνήμης». Ο τόμος αυτός, με την «αισθησιακή» προσέγγιση του ποιητή («τι απδονάκι ήταν αυτό στα ξόβεργα του κόσμου;»), με τον «σπαραγμό στο βάθος της αβύσσου», είναι μία έμπλεος τρυφερότητας επάνοδος εκείνου που είχε πράγματι χίλιες λαμπρές, ερωτικές στιγμές, με ένα «αβυσσαλέο ερωτικό πάθος». Είναι ένας φόρος τιμής σ' εκείνους που –Κύριος οίδε γιατί– μένουν στα μετόπισθεν της μνήμης – αλλά, εντέλει, επεμβαίνουν πάντοτε την κατάλληλη στιγμή.